

Světová přehlídka scénografie v Praze

Až do 1. července t. r. máme možnost po čtyřech letech seznámit se a porovnat výsledky práce jevištních výtvarníků takřka třiceti zemí z celého světa. Pražské quadriennale je místem setkání odborníků (letošního čtvrtého ročníku se účastní na 400 hostů ze zahraničí), uskutečňují se národní tey jednotlivých zemí, semináře a symposia a mnoho přátelských a pracovních setkání divadelních teoretiků i praktíků. To ovšem neznamená, že tato výstava není nadmíru zajímavá i pro laiky, pro radové návštěvníky a milovníky divadla.

Divadlo vnímáme na představení jako celek; sdělení a dojem, který si z divadla odnášíme, je složen z mnoha vjemů, mezi nimiž výtvarná složka má velmi významnou úlohu. Ale dá se za určitých okolností říci, že je účinná jen tehdy, když si jí divák ani nevšimne, když je rozpuštěna v celkovém tvaru představení, když každá její součást je tak účelně a funkčně začleněna do dramatické akce, že na svou vlastní specifikou neupozorňuje. PQ 79 nás naopak upozorňuje, a to velmi působivě a naléhavě, na vynikající výsledky scénografů, kostýmních výtvarníků a architektů jednotlivých zemí. Seznamuje nás se současným stavem tohoto oboru a nadto nám dává možnost nahlédnout do vývoje jednotlivých národních divadelních kultur.

Začneme tou nejvzdálenější — Japonskem. Japonci informují o účasti výtvarníků na velkých, technicky náročných, televizních pořadech, ale také o vlivu evropského divadla (od Shakespeara po Gorkého) na japonské divadelní snažení. Můžeme vidět makety, kostýmy i fotodokumentaci muzikálů amerických, inscenovaných v tradičních maskách starého japonského stylu. Dovídáme se tak mnoho o zemi, o její kulturní rozmanitosti i o rozporných vlivech, jimiž její kulturní vývoj prochází. A tak specifický obor — scénografie — vydává svědectví nejen sám o sobě, ale i o stavu kultury své země. Konečně divadlo má vřdycky tuto schopnost „nastavovat době a světu zrcadlo“.

Francouzská expozice, abychom uvedli zcela jiný příklad, je soustředěna jen na vybraný úsek divadelního života země a seznamuje širokou veřejnost s výsledky práce malých experimentálních skupin, které vyhledávají nové, netradiční prostory pro své představení, hrají v továrnách, ale také třeba ve vodě. Jsou to pokusy, z nichž mnohé jistě neukazují cestu a neprokáží dlouhodobou životaschopnost, ale stejně vypovídají o současném životě. Jsou často nesené protestem proti válce, proti oficiálnímu vkusu, jsou výrazem životního pocitu mladé generace ve své zemi.

Zcela jiný charakter má expozice Velké Británie (byla odměněna hlavní cenou PQ Zlatou trigou, kterou uděluje mezinárodní porota). Tato kolekce maket a fotografií je působivá svou uměřeností, vkusem, jednoduchostí. Je to výběr nejlepších prací vystavených na celonárodní přehlídce v Londýně.

Vítězem mezinárodní soutěže na minulém ročníku PQ 75 se stal Sovětský svaz. I tentokrát má sovětská účast zcela mimořádnou úroveň (zlatá medaile za kostýmy). Z její prohlídky vyplývá poučení o obrovském počtu nových, moderně řešených divadelních staveb, specializovaných i víceúčelových, které rostou po celém území SSSR. Z vystavených návrhů a maket je jasně patrná snaha spojovat národní tradice velkého ruského divadla, odkaz lidové kultury, poznatky avantgardy dvacátých let a moderní, současný pocit sovětské skutečnosti do sdělné a působivé syntézy.

Nemůžeme zaznamenat všechny, jen heslovitě přl-

pomeňme alespoň velmi názornou výstavu Švýcarska, věnovanou jednomu ze zakladatelů moderní scénografie Adolphu Applovi. Retrospektivní je i expozice USA.

V letošním Mezinárodním roce dítěte je PQ rozšířeno o sekci loutkářů. Proto většina národních expozic předvádí i výsledky tohoto výtvarně tak atraktivního oboru. Zlatou medaili za loutky získalo Polsko, jehož nápaditá a bohatá expozice působí na návštěvníka nakažlivým optimismem a úsměvností. Tohoto účinku dosahují polští umělci důsledným navazováním na lidové motivy, tradiční materiály i barevnost.

Seďm zemí vystavuje ideové a realizované návrhy a modely divadelní architektury. Můžeme zde vidět širokou paletu od ambulantních scén umístěných ve vozzech, přes reprezentativní budovy s variabilními prostory až k rekonstrukcím historických divadelních budov. A konečně v pergolách před Bruselským pavilónem jsou umístěny výsledky práce studentů scénografických škol.

Na Pražském quadriennale 79 spolu soutěží a vzájemně se konfrontují různé styly i názory, získáváme povědomí o úrovni národních kultur, o vítězství i krizích naší doby. Všichni bychom si přáli, aby národy soutěžily jen takovýmto způsobem a takovými zbraněmi. (or)

Svobodné slovo, 20.6.

Lidová demokracie, 23.6.79

Na Pražském quadriennale, které se koná do konce června ve Valdštejnské jízdárně a Bruselském pavilónu PKOJF v Praze, najdeme v sovětské expozici scénu navrženou Eduardem Kočerginem ke hře J. Druceho Návrat na kruhy své.

Foto D. Srbová

Inspirace i poučení

V neděli končí Pražské quadriennale 1979 ● Letos poprvé výstava loutkové tvorby

● Ještě můžete navštívit Bruselský pavilón i Valdštejnskou jízdárnu

Už jen poslední tři dny mají pražští i zahraniční milovníci divadla příležitost navštívit přehlídku současné scénografie, kostýmní tvorby a divadelní architektury — Pražské quadriennale 1979. Desetitisíce diváků si prohlédli obě velkolepé expozice, na kterých představuje své umění československé i světové divadlo.

Ve Valdštejnské jízdárně, tak výhodné polohou, předložilo více než sedmdesát českých a slovenských scénografů svá díla, která se objevila na domácích scénách za posledních pět let. Tato expozice je dokladem práce našich divadel a klasické

tvorbu E. F. Buriana, J. Honzla, J. Frejky a dalších.

Velkému zájmu i ze strany turistů se těšila pochopitelně expozice v Bruselském pavilónu. Stovky vystavujících tvůrců ze tří desítek zemí mohly konfrontovat v Praze svou tvorbu a

Porota rozdělila ceny, každý z diváků i odborníků si určitě vybral, co je zajímalo. Poprvé jsme se setkali i s přehlídkou loutkové tvorby, což byl příspěvek k Mezinárodnímu roku dítěte. Zájem vyvolaly loutky polské, kromě vyznamenaných zaujala japonská expozice i mnohé další. Pražské quadriennale 1979 bychom mohli považovat za shrnutí tvorby uplynulých pěti let. Svůj úkol — poučit a inspirovat naše i zahraniční je-

Večerní Praha,